

**NATURENS
RIGE**

**Skjern Enge
Deltalandskab**

Område 10

Område 10

Skjern Enge Deltalandskab

Område 10

Landskabets kendetegn

Skjern Enge Deltalandskab ligger i den vestlige del af Skjern Enge og i den sydlige del af kommunen.

Landskabsområdet er et stort vådområde, der fremstår som et eng- og deltalandskab med en meget åben karakter (billede 1).

Landskabsområdet er frit for bevoksning og bebyggelse (billede 2). Landskabsområdet består af afgræssede enge, naturprægede lavbundsområder, store vandflader og slyngede vandløb.

Der findes vidtrækkende udsigter over englandskabet til Ringkøbing Fjord (billede 2). Et dige mod nord indrammer landskabet, og udsigterne mod vest og syd forstærkes over de store lavbunds- og vandflader.

Landskabsområdet er friholdt for tekniske anlæg, men er generelt påvirket af tekniske anlæg i de omgivende landskabsområder (billede 3).

Beliggenhed og afgrænsning

Landskabsområdet ligger i den sydlige del af kommunen og omfatter det særligt lavtliggende lavbundsområde, der udgør Skjern Enge og Skjern Ås delta til Ringkøbing Fjord.

Landskabsområdets afgrænsning omfatter hovedsagelig det lavtliggende terræn og et lavbundspræget landskab. Mod vest er området afgrænset af Ringkøbing Fjord, og mod øst skaber jernbanen grænsen mod den østlige del af Skjern Enge.

Den nordlige afgrænsning er bestemt af et dige, der ligger i overgangen til et landbrugslandskab med dyrkede marker. Mod syd følger afgrænsningen en mindre terrænstigning op til et landskab, der ligesom nord for deltaet består af dyrkede marker.

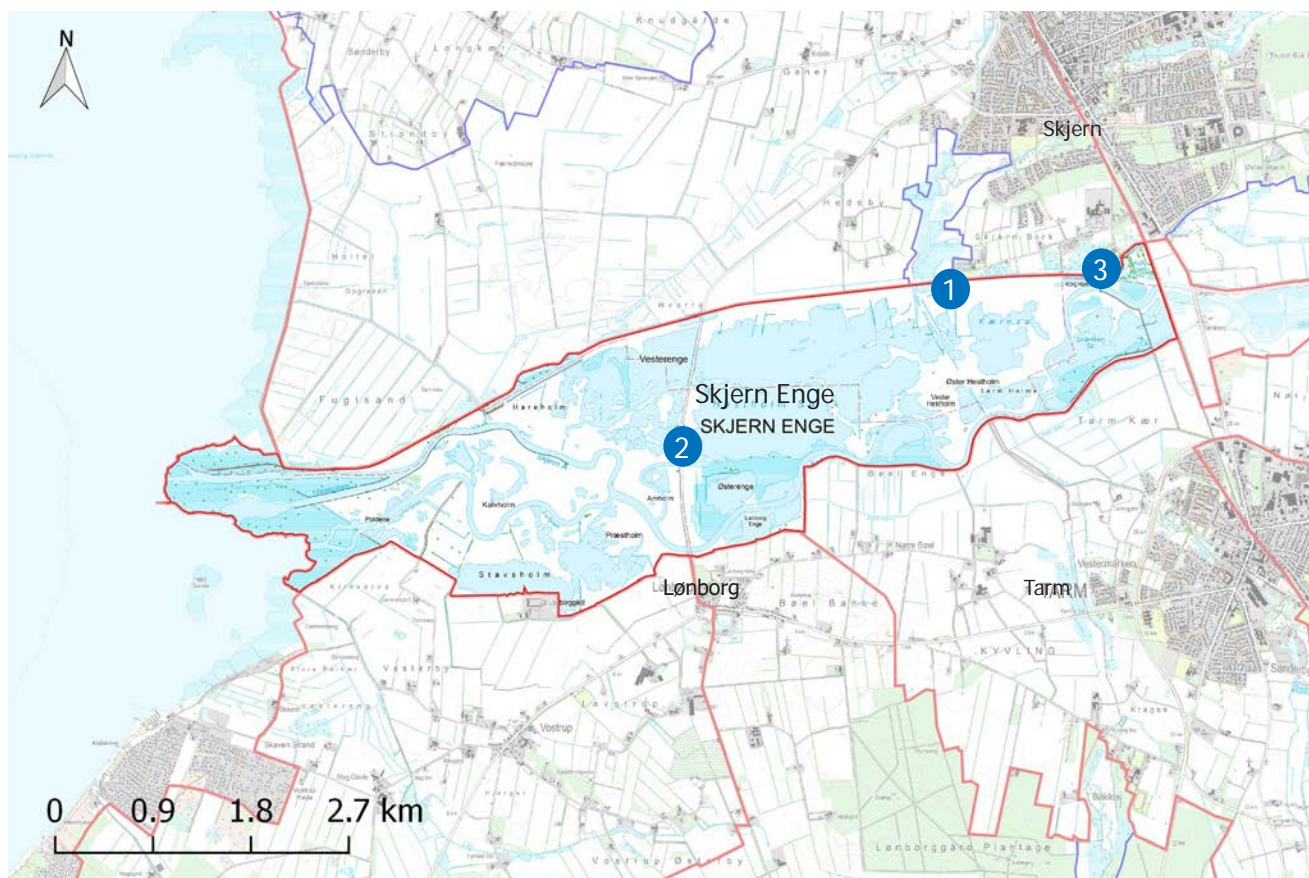
Udsigt mod vest fra det nordlige dige nær Skjern (billede 1).

Udsigt fra fugletårn centralt i deltalandskabet mod vest (billede 2).

Udsigt til Tarm fra deltalandskabet nær Skjern (billede 3).

Signaturforklaring

- Karakterområde
- Delområde

- 1 Billedereferencer

Anbefalinger

Input til håndtering af landskabshensyn og landskabskarakter

Udsigt mod vest til Ringkøbing Fjord. Deltalandskabet er præget af vidtrækkende udsigter.

Landskabskarakteren

Det er væsentligt, at de geologiske og kulturbetingede karaktertræk i landskabet fortsat tydeligt kan aflæses. Fortællingerne ses i den store åbne flade med mosaik af vandløb, søer og vådområder, der ligger hen som naturprægede landskaber og græsningsarealer.

Skovrejsning

Deltalandskabet bør friholdes for skovrejsning. Skovrejsning vil sløre delta- og slettelandskabet, som er vigtige geologiske strukturer. Rejsning af skov vil også svække den åbne karakter og vidtrækkende udsigter, hvilket skaber den særlige oplevelsesværdi dette landskabsområde har.

Skovrejsning vil også være i strid med opretholdelse af landskabsområdets beskyttede naturtyper.

Landbrugsbyggeri/stort byggeri i det åbne land

Der bør ikke opføres stort, markant landbrugsbyggeri eller anden bebyggelse i landskabsområdet, da det ikke er vurderet foreneligt med landskabets særlige karakter og de visuelle sammenhænge. Området er ligeledes udpeget i sin helhed som beskyttet natur.

Ved landbrugsbyggeri i de omgivende landskabsområder er det nødvendigt at tage hensyn til den visuelle påvirkning af deltalandskabet. Der bør lægges vægt på den landskabelige tilpasning, og at byggeriet fremstår ensartet og harmonisk.

Udsigt til Skjern industrianlæg over Hestholm Sø fra fugletårnet fra engene.

Mod nordvest fra Skjernåvej er der udsigt over deltaet med søer og vådområder. Landbrugsbyggeri er synlig over bevoksningen i det tilstødende landskabsområde.

Byrand

Det er væsentligt, at udvikling eller omdannelse i Lønborg, Tarm og Skjern tilpasses i karakter og skala til den omgivende bebyggelse. Der bør etableres beplantning i byrandene, da byggeri kan påvirke udsigterne og de særlige naturområder i landskabsområdet.

Tekniske anlæg

Landskabsområdet bør friholdes for tekniske anlæg. Der bør være opmærksomhed på, at nye anlæg i de omgivende landskabsområder, der er synlige fra deltalandskabet, kan medføre en betydelig kumulativ effekt, der påvirker deltalandskabet negativt.

Udsigt over deltalandskabet med særlig åben karakter fra det nordlige dige mod Tarm.

Analyse

Geologiske karaktertræk

Mod nord rejser dalsiden sig svagt fra det lavtliggende delta- og englandskab.

Bærende karaktertræk:

Landskabsområdet udgør et delta- og englandskab for smeltevandsdalen Skjern Ådal og har derfor et særligt fladt og lavtliggende terræn.

Landskabsområdet fremstår som vådområde med en mosaik af vandløb og søer. Skjern Å har udløb til Ringkøbing Fjord.

Geologisk dannelse og terræn

De bærende geologiske karaktertræk stammer fra sidste istid (Weichsel) og frem til i dag, da delta- og englandskabet er under konstant forandring.

Delta- og englandskabet ligger i den vestlige del af den smeltevandsslette, som Skjern Å systemet er en del af. Deltaet er et område, hvor en flod eller større å møder et hav, sø eller her en fjord. Her skabes der sedimentaflejringer, da vandets strømhastighed falder drastisk. Smeltevandssletten blev i sidste

istid skabt, da store floder af smeltet is strømmede fra det østlige Jylland mod denne del af Vestjylland, som lå frit for is. Skjern Ådal er en større smeltevandsdal, der blev til, da smeltevandsstrømmene snævrede sig ind, og deltaet er blandt andet skabt af smeltevandsaflejringer fra sidste istid.

Smeltevandssletten havde oprindeligt udløb til det åbne hav, men efter istiden blev Ringkøbing Fjord dannet under stenalderen, og deltaet har derfor i dag udløb til et langt mere stille vand. Aflejringer har i løbet af de sidste hundrede år skabt det delta, der ses i dag (se figur s. 118).

Jordart

I landskabsområdet nær fjorden er jordarten domineret af delta-sand og det øvrige område af ferskvandssand.

Hydrologiske forhold

De hydrologiske forhold er helt

centrale for karakteren af landskabsområdet. Området er et stort vådområde, der består af en mosaik af små og store vandløb, våde enge samt store og små søer (se billede på denne side).

Kyst

Deltaets udmundning i Ringkøbing Fjord udgør et kystlandskab mod et lukket farvand og med lille bølgepåvirkning. Netop på grund af de stille vandforhold er fjordkystlinjen under konstant forandring i takt med, at deltaet udvikles mod vest ud i fjorden. Udviklingen ses tydeligt ved at sammenligne nuværende forhold med historiske kort.

Det kystnære landskab har strandenge samt små og store vandløb, der slynger sig mod fjordkysten. Kystlinjen fremstår meget bugtet.

Landskabsområdet ligger ud til Ringkøbing Fjord. Deltaet ligger i et slettelandskab med svagt hævede dalsider, hvor Lønborg ses i den venstre side af billedet.

Kulturbetingede karaktertræk

Få afgræssede enge ligger spredt imellem store vådområder, der her ses tydeligt fra Fugletårnet ved Skjernåvej. I baggrunden ses det nordlige dige som referencepunkt til den tidligere udretning af Skjern Å.

Bærende karaktertræk:

Skjern Enge Deltalandskab er præget af vådområde samt enge, som delvist er afgræsset. Landskabsområdet er friholdt for bebyggelse og bevoksning samt tekniske anlæg.

Landskabsområdet har sin kulturbetingede oprindelse i et stort naturgenoprettelsesprojekt for Skjern Å.

Landskabskarakterens oprindelse

Den kulturbetingede oprindelse er især knyttet til et stort naturgenoprettelsesprojekt.

Inden det store naturgenoprettelsesprojekt af Skjern Å havde landskabsområdet, herunder lavbundsområderne, været drænet, opdyrket og åen reguleret. Regulering af dalbunden fandt sted i 1960'erne for at optimere landbruget i området. Omdannelsen af det oprindelige engareal resulterede i en

udretning af Skjern Å og etablering af et dige, der ses som en grænse til det omgivende landskabsområde mod nord *Skjern Landbrugsslette* (se billede på denne side). Pumpehuse er etableret ved diger, og flere af pumpehusene er fortsat i brug.

I dag ser landskabet meget anderledes ud og er domineret af vådområder og slyngede vandløb. Dette er blandt andet et resultat af Danmarks største naturgenoprettelsesprojekt. Projektet startede i slutningen af 1990 og sluttede i starten af 00erne. Åen blev genslynget, og nye søer og enge blev til.

Dyrkningsmønster

Delta- og englandskabet er uden dyrkede marker og er domineret af en mosaik af strandenge og vådområder med skiftende vandstand.

I dag består dyrkningsmønsteret af få afgræssede enge mellem

store vådområder (se billede på denne side).

Bevokningsstruktur

Landskabsområdet er generelt frit for bevoksning. Kun enkelte klynger af lave træer bryder stedvist de store vandflader.

Bebyggelsesstruktur

Der er ikke bebyggelse inden for landskabsområdet, men flere gårde ligger i overgangen til deltalandskabet i de tilstødende landskabsområder, herunder *Skjern Landbrugsslette*, *Lønborg Landbrugsflade* og *Varde Bakkeø Landbrugslandskab*, da de har været tilknyttet det tidligere græsningslandskab (se billede på højre side).

Tekniske anlæg

Landskabsområdet er generelt friholdt for tekniske anlæg. Jernbanen mellem Skjern og Tarm følger den østlige grænse, hvor der også forløber en højspændingsledning.

Udsigt fra diget nær Hedeby til Lønborg og Lønborg Kirke ud over Hestholm Sø. Landskabet er friholdt for bebyggelse, men landsbyer ligger grænsende ned til deltaet.

Rumlige og visuelle karaktertræk

Fra et fugletårn i landskabsområdet findes vidtrækkende udsigter i alle retninger. Mod vest åbner landskabet sig op mod Ringkøbing Fjord.

Bærende karaktertræk:

Landskabsområdet har en enkel og åben karakter med en stor skala, som knytter sig til vådområdet og det flade terræn.

Der er vidtrækkende udsigter på tværs af deltaet og mod vest over Ringkøbing Fjord.

Skala og kompleksitet

Landskabsområdets bærende karaktertræk består af et landskab med en stor skala og enkel karakter. Skalaen og kompleksiteten er et resultat af den store åbne flade med enkelte elementer.

Den store skala er et resultat af den store flade, der fremstår som vådområde med eng og vand. Fladen forlænges som et resultat af tilknytningen til slettelandskabet og det omgivende flade terræn samt Ringkøbing Fjord mod vest.

Landskabsområdets enkle

karakter er afspejlet i de store engarealer og vandflader, den sparsomme bevoksning og fraværet af bebyggelse og tekniske anlæg.

Rumlig afgrænsning

Landskabsområdet har en særlig åben karakter, der skabes af det flade terræn samt fraværet af bevoksning og bebyggelse.

Mod nord og øst skaber diget og jernbanen en rumlig afgrænsning til deltalandskabet, da de hæver sig i det ellers flade landskab.

Mod syd er landskabsområdet til dels afgrænset af terrænet og delvist af bevoksningsstrukturen (se billede s. 299). Terrænet hæver sig svagt i det store slettelandskab og er flere steder præget af hegn, der står vinkelret på landskabsområdets grænse. Hegnene og bevoksningen kan derfor skabe både lukkede forbindelser eller åbne forbindelser

og rumlig afgrænsning mellem dette landskabsområde og det tilstødende landskabsområde mod syd, *Lønborg Landbrugsflade*, alt afhængig af hvor i det åbne deltalandskab man er (se billedet øverst på højre side). Mod syd kan den rumlige afgrænsning derfor variere mellem at være veldefineret eller mere fragmenteret.

Udsigter

Hele landskabsområdet er præget af vidtrækkende udsigter over hele eng- og deltalandskabet og mod vest over Ringkøbing Fjord. Klitterne langs Vestkysten indgår i udsigterne mod vest.

Visuel påvirkning

Landskabsområdet er generelt visuelt påvirket af vindmøller, der står i de omgivende landskabsområder.

Det flade og lavtliggende terræn samt åbne karakter, betyder, at især høje tekniske

Mod syd står hegn vinkelret på deltaet og skaber en stedvis fragmenteret og åben rumlig afgrænsning mod det tilgrænsende landskabsområde mod syd.

anlæg i de tilstødende landskabsområder opleves tydeligt. Vindmøllegrupperne ved Bindsbøl og ved Arnborgvej øst for Skjern ses fra landskabsområdet, samt flere enkeltstående vindmøller, der står spredt i de tilstødende landskabsområder mod nord og øst. Der indgår ofte flere vindmøllegrupper og vindmøller i samme udsigt.

Anlæg fra industri i Skjern og Tarm påvirker landskabsbilledet (se billede nederst på denne side).

Skjern og Tarm er synlige fra landskabsområdet, men er til dels skjult af bevoksning. Byerne har derfor en lav visuel påvirkning på deltalandskabet.

Deltalandskabet er visuelt påvirket fra industrianlæg i de tilstødende landskabsområder. Nær Tarm er vindmøllegrupperne ved Bindsbøl samt industri synlige fra deltalandskabet. Fra Skjern er Tarm skjult af bevoksning.

Vurdering

Landskabskarakterens styrke

Vurderingsparametre

- Tilstedeværelse og tydelighed af bærende karaktertræk
- Tydelighed af den kulturbetingede oprindelse
- Samspil mellem de geologiske og kulturbetingede karaktertræk

Særligt karakteristisk

K10-1: Hele Deltalandskabet

I hele landskabsområdet fremstår de bærende karaktertræk særlig tydelige i form af enge og vådområder i det flade lavtliggende terræn med sparsom bevoksning og ingen bebyggelse.

Landskabskarakterens kulturbetingede oprindelse som vådområde og eng er i dag afspejlet i et landskab uden dyrkede marker og bebyggelse samt områder, der er afgræsset af kreaturer.

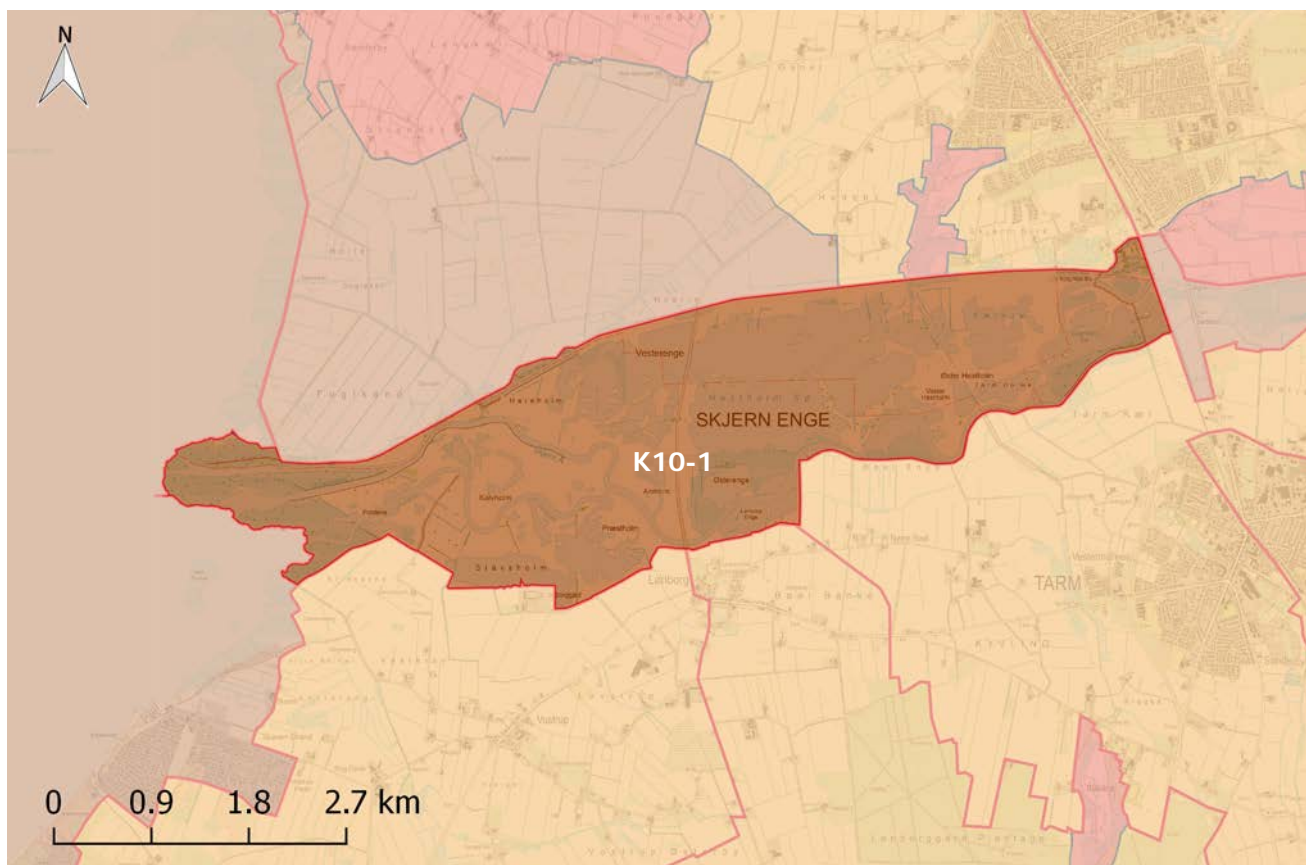
Der er et tydeligt samspil mellem de geologiske og kulturbetingede karaktertræk, idet der ikke ligger bebyggelse og gårde i dalbunden. Dalbunden er udnyttet til græsning eller ligger hen som natur i landskabet.

Fra fugletårnet er der udsigter mod nord over søer og vådområder uden bevoksning og bebyggelse.

Deltaets bærende karaktertræk fremstår tydeligt med vådområder, søer, afgræssede arealer samt deltaet som en geologisk fortælling. Den sydlige svagt hævede dalside og mødet med Ringkøbing Fjord ses her ved Ganer Å udløb.

Signaturforklaring

	Karakterområde		Karaktersvagt
	Særligt karakteristisk		Kontrasterende
	Karakteristisk		Kommunegrænse

Landskabskarakterens tilstand

Vurderingsparametre

- De kulturbetingede karaktertræks intakthed i forhold til landskabskarakterens oprindelse
- Vedligeholdelsesmæssig tilstand af de bærende karaktertræk
- Graden af visuel påvirkning

God tilstand

T10-1: Hele deltalandskabet

I landskabsområdet vurderes intaktheden af de kulturbetingede karaktertræk i forhold til landskabskarakterens oprindelse *god*. Dette ses i form af den åbne karakter og den udbredte mosaik af enge, åbne vandflader, samt små og store vandløb (se billede på denne side).

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes *god*, da landskabsområdet fremstår med lysåbne enge og vådområder og er friholdt for bevoksning og bebyggelse.

Landskabsområdet vurderes *moderat* påvirket af tekniske anlæg. Fra hovedparten af landskabsområdet er vindmøller samt industrianlæg synlige og påvirker landskabsområdet visuelt (se billede på højre side). Mod vest er påvirkningen *mindre*, da der kun er få vindmøller ved Vestkysten og afstanden er stor.

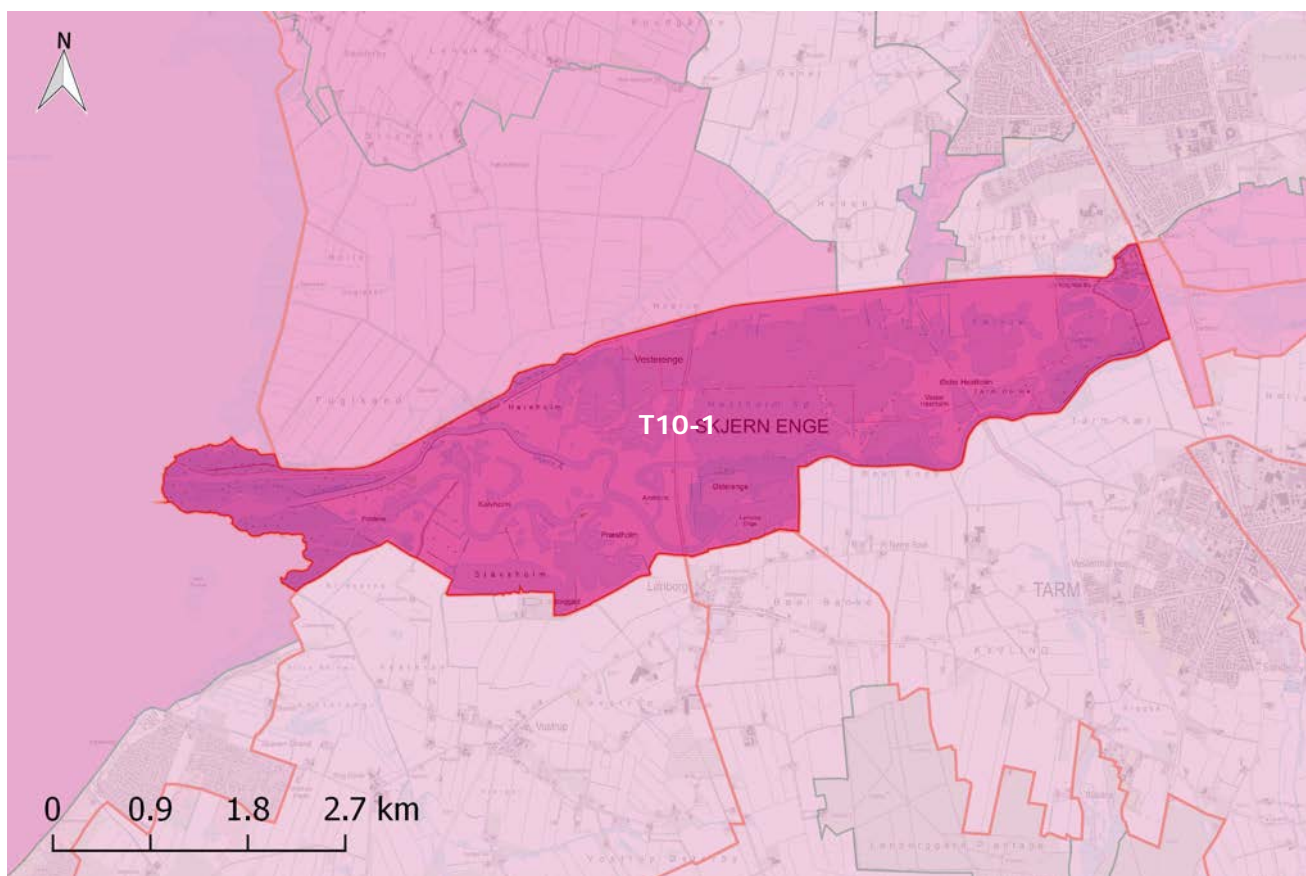
Mod nord er landskabet også i *mindre* grad påvirket af tekniske anlæg.

Landskabsområdet har en åben karakter med våde enge. Tekniske anlæg er synlige fra deltalandskabet. Flere enkeltstående vindmøller kan ses fra fugletårnet mod sydvest.

Udsigt til industri i Tarm, vindmøllerne ved Bindsbøl og landbrugsbyggeri i det omgivende landskabsområde mod syd, Varde Bakkeø Landbrugslandskab.

Signaturforklaring

	Karakterområde		Dårlig tilstand
	God tilstand		Kommunegrænse
	Middel tilstand		

Landskabskarakterens oplevelsesmuligheder

Oplevelsesparametre

- Stedbunden: Oplevelsen knytter sig til et afgrænset landskab.
- Udsigt: Områder præget af udsigter ud over det sædvanlige.
- Enkeltelement: Oplevelsen består af et element i landskabet.
- Udsigtspunkt: Punkter med en særlig udsigtsmulighed.

Oplevelsen har typisk reference til landskabets geologiske eller kulturhistoriske fortælling eller særlige naturindhold.

Stedbunden

V10-1: Hele deltalandskabet

Hele *Skjern Enge Deltalandskab* har en *særlig oplevelsesværdi*, der knytter sig til de geologiske strukturer, naturen og de særlige udsigter i hele landskabsområdet.

Deltaet og smeltevandssdalen er geologiske strukturer, der er særligt tydelige i landskabsbilledet. De er fremhævet af landskabsområdet mod syd, der hæver sig svagt, og diget mod nord, der danner en tydelig afgrænsning af lavbundsområdet. Mod Ringkøbing Fjord åbner landskabet sig op mod den store vandflade, og den konstante forandring af landskabet på grund af aflejringer skaber en *særlig oplevelsesværdi*.

Deltalandskabet kan opleves fra fugletårne, pumpestationer samt rekreative ruter.

Særlige udsigter

V10-2: Hele deltalandskabet

Deltalandskabet er præget af *særlige udsigter*, der opleves på langs og på tværs af landskabet.

Den åbne karakter og det flade terræn skaber særlige udsigter over de lavbundsprægede områder og afgræssede enge.

Mod vest skaber Ringkøbing Fjords store åbne vandflade mulighed for lange kig til klitterne ved Vesterhavet.

Udsigtspunkt

Fugletårn

Ved Skjernåvej står et fugletårn, hvorfra et imponerende rigt fugleliv kan opleves, og der er mulighed for vidtrækkende udsigter over delta- og englandskabet. Engene er et vigtigt rasteområde for fuglearter, og de flade enge uden bevoksning giver særlige muligheder for at opleve disse fugle fra fugletårnet (se billedet på højre side).

Pumpestationer

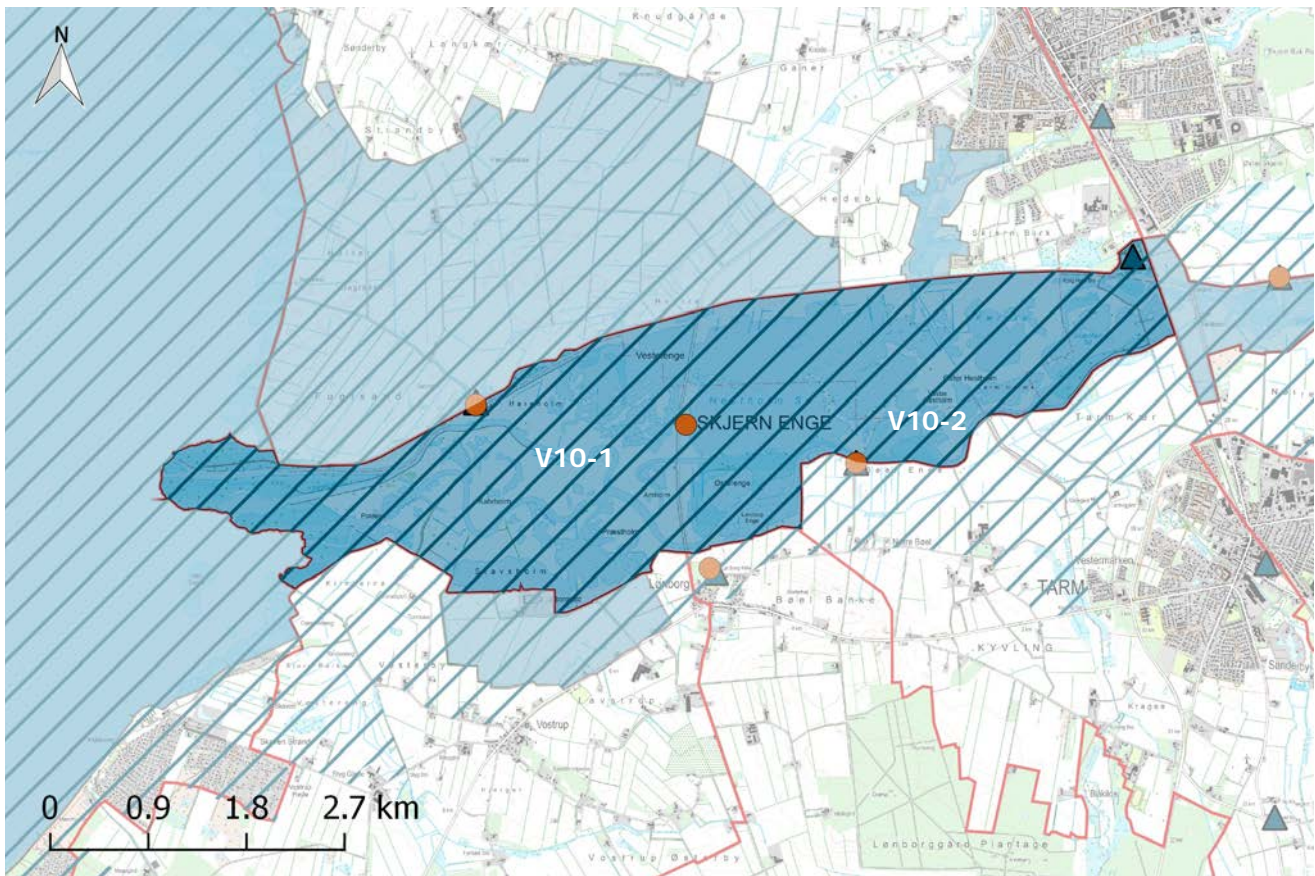
Pumpestationer ligger spredt i overgangen til de tilstødende landskabsområder mod nord og syd. Herfra er der vide udsigter over *Skjern Enge Deltalandskab*. Pumpehusene blev etableret i forbindelse med udretningen af Skjern Å tilbage i 1960'erne og er stadig aktive i at pumpe vand fra de dyrkede marker til dette landskabsområde.

Fra den nordlige pumpestation kan Ringkøbing Fjord opleves, og på klare dage kan klitterne mod vest ses. Det sydlige lavbundsområde i det tilgrænsende landskab, som også fremstår med sparsom bevoksning, forstærker oplevelsen af det flade landskab.

Fra syd danner det nordlige dige en tydelig ramme omkring lavbundsområdet og deltaet, og diget samt pumpehusene formidler tydeligt den kulturbetingede udnyttelse af landskabet.

Deltalandskabet har et rigt fugleliv og kan særligt opleves fra fugletårnet ved Skjernåvej.

Signaturforklaring

Karakterområde	Særlige Udsigter
Oplevelsesrigt Landskab	Udsigtspunkt
Oplevelsesrigt Element	Kommunegrænse

Landskabskarakterens sårbarhed

Vurderingsemner

- Landskabskarakteren
- Skovrejsning
- Landbrugsbyggeri/stort byggeri i det åbne land
- Byrand
- Tekniske anlæg

Landskabskarakteren

Landskabskarakteren vurderes generelt sårbar over for ændringer, der kan påvirke landskabets bærende karaktertræk. Selv små ændringer kan have stor negativ påvirkning.

De geologiske bærende karaktertræk i form af et delta og smeltevandsslette bør der værnes om, så den store åbne flade samt hydrologiske forhold bliver styrket eller opretholdt. De kulturhistoriske fortællinger om Skjern Å's udretning og områdets naturgenopretning bør opretholdes eller styrkes, da de sammen med de geologiske karaktertræk har en stor oplevelsesværdi.

Skovrejsning

Landskabsområdet er sårbart over for enhver form for skovrejsning, da det vil bryde den åbne og enkle karakter, der er domineret af enge og vådområder. Selv små områder med skovrejsning vil medføre en

markant ændring af landskabsområdets karakter.

Bevoksning findes kun få steder i overgangen mellem landskabsområdet og det tilstødende landskabsområde mod syd *Lønborg Landbrugsflade*, og bevoksningens visuelle tilstedeværelse varierer alt efter placeringen i dette landskabsområde. Bevoksningen opleves overvejende omkring byer og bebyggelse, Lønborg, Skjern og

Lønborggård, som findes i de tilstødende landskabsområder, og bevoksningen opleves derfor i mindre grad i deltalandskabet. Overgangen til de øvrige tilstødende landskabsområder er uden bevoksning og åben, hvilket er karaktergivende for landskabsområdet. Deltalandskabet vurderes sårbart over for skovrejsning eller anden bevoksning i overgangen til de tilstødende landskabsområder.

Skjern, Tarm og Lønborg er synlige fra deltalandskabet. Lønborg Kirke og Lønborgs grønne byrand ses i baggrunden.

Landskabet er friholdt for bebyggelse, tekniske anlæg og skov. Deltalandskabet har en særlig oplevelsesværdi, der her kan ses med en åben karakter, vådområde og særlige udsigter syd for Skjern ved Ganer Å.

Skovrejsning vil desuden være i strid med opretholdelse af områdets beskyttede naturtyper.

Landbrugsbyggeri/stort byggeri i det åbne land

Det har generelt ikke været muligt at etablere byggeri i landskabsområdet, der i sin helhed er udpeget som beskyttet natur. Hele landskabsområdet er derfor yderst sårbart over for landbrugsbyggeri og anden form for bebyggelse.

Det vurderes muligt at etablere mindre støttepunkter, eksempelvis fugletårn, i landskabsområdet, hvis det efter en konkret vurdering vurderes muligt at indpasse i landskabet. Vurderingen bør vægte hensynet til udsigterne og naturkarakteren højt.

Landskabsområdet kan være sårbart over for byggeri i de tilstødende landskabsområder, hvis det er synligt fra dette

landskabsområde (se billede på venstre side). Det kan både være landbrugsbyggeri i tilknytning til gårdene i *Lønborg Landbrugsflade* og *Varde Bakkeø Landbrugslandskab* og eksempelvis erhvervsbyggeri, der ligger i tilknytning til Skjern eller Tarm. Sårbarheden knytter sig især til den visuelle påvirkning, byggeriet kan medføre på udsigterne på tværs af området.

Byrand

Der findes ingen byer eller landsbyer i landskabsområdet. Lønborg, Tarm og Skjern er synlige fra deltalandskabet.

Lønborg ligger højt i terrænet (se billede på venstre side). Byen fremstår med en fragmenteret grøn byrand. Lønborg kirke er tydelig i udsigterne.

Tarm og Skjern ligger henholdsvis på den sydlige og nordlige side af deltalandskabet og ligger på et svagt hævet terræn i

forhold til det lavtliggende deltalandskab. Byerne indgår i udsigterne og oplevelsen af deltalandskabet mod nordøst og sydøst. Begge byer er delvist eller helt afgrænset af bevoksning. De har ligeledes begge større industriområder, som er synlige fra deltalandskabet over bevoksningen.

Lønborg, Skjern og Tarm bør fremstå med en overordnet grøn karakter, da byggeri i byerne generelt vil påvirke udsigterne på tværs af landskabsområdet, og da byrandene grænser op til særlige naturområder.

Det er væsentligt, at ny eller ombygget bebyggelse i byranden ikke virker markant i deltalandskabet og er af lav karakter.

Tekniske anlæg

Landskabsområdet er yderst sårbart over for tekniske anlæg både i og uden for området. Udsigterne er centrale i

Tekniske anlæg står i de omkringliggende landskabsområder, og tilføjelse af tekniske anlæg kan medvirke til yderligere påvirkning af deltalandskabet.

karakteren og oplevelsesværdien og bør værnes om.

Tekniske anlæg i de omkringliggende landskabsområder påvirker især dette landskabsområde visuelt. Vindmøller er især en del af udsigterne i landskabsområdet sammen med industrianlæg i både Tarm og Skjern (se billede på denne side). Nye tekniske anlæg i de omkringliggende landskabsområder kan derfor medføre en betydelig merpåvirkning. Der bør på denne baggrund værnes om, at der ikke tilføjes tekniske anlæg i disse landskabsområder, der bidrager til en teknisk prægning af dette landskabsområde.

Hensynet gælder både store og små anlæg som eksempelvis husstandsvindmøller, der kan medvirke til en yderligere påvirkning. Der bør være opmærksomhed på, at store og små møller i antal og/eller forskellig størrelse kan føre til en

kompleks teknisk påvirkning af landskabsområdet. Dette kan påvirke oplevelsesværdien og de særlige udsigter. Derfor vurderes landskabsområdet også sårbart over for små eller middelstore tekniske anlæg.

Deltalandskabet har særlige oplevelsesværdier og udsigter. Fra fugletårnet er der rig mulighed for fuglekiggeri og vidtrækkende udsigter.

Samlet vurdering

Mål for landskabets karakter

Målsætningen for landskabets karakter

- er udtryk for en sammenvejning af de gennemførte vurderinger.
- peger på, om landskabets karakter bør vedligeholdes, beskyttes, ændres og/eller forbedres for at opretholde landskabets kvaliteter, herunder særlige karaktertræk og oplevelsesværdier.

Mål: Beskyt landskabskarakter

M10-1: Hele deltalandskabet

Hele deltalandskabet har fået målsætningen *beskyt*. Landskabet fremstår *særligt karakteristisk* og rummer *særlige landskabelige oplevelsesværdier*.

Målsætningen betyder, at der kun bør ske ændringer i området, der medvirker til at beskytte eller styrke de bærende karaktertræk. Dette gælder særligt de geologiske strukturer af delta og smeltevandsdal samt den åbne karakter, det store vådområde har. Målsætningen betyder også, at der bør lægges vægt på, at landskabet i mindst muligt omfang tilføres visuel påvirkning både i og uden for landskabsområdet.

Mål: Beskyt udsigt

M10-2: Særlige udsigter

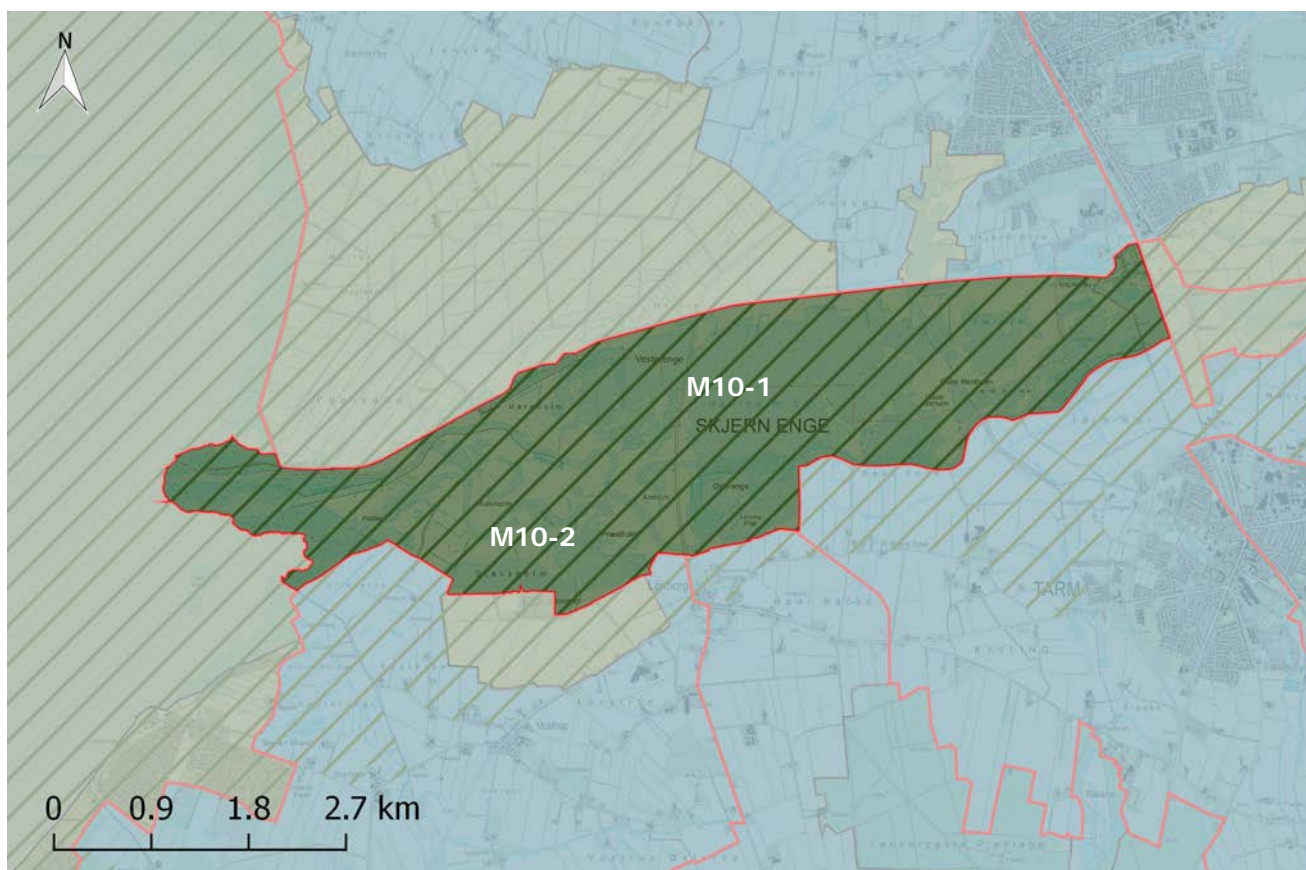
Hele deltalandskabet er præget af *særlige udsigter* over lavbunden. Udsigterne er også præget af et særligt samspil

med Ringkøbing Fjord og de nordlige og sydlige omgivende landskaber. Udsigterne har fået målsætningen *beskyt*.

Beskyttelsesmålsætningen betyder, at der ikke bør ske ændringer, der begrænser eller forringer udsigtsmulighederne.

Deltalandskabet og de særlige udsigter har fået målsætningen beskyt. De store vådområder ses her fra det nordlige dige.

Signaturforklaring

	Karakterområde		Beskyt og forbedr karakter		Ændr karakter
	Beskyt udsigt		Vedligehold karakter		Kommunegrænse
	Beskyt karakter		Vedligehold og forbedr karakter		